

KAPITULA

DIECÉZNY ČASOPIS SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA

3/2018

BIBLICKÉ DIELO JUBILUJE

STRANA 4

STRETNUTIE KARPATSKONEMEC- KÉHO SPOLKU

STRANA 4

TE DEUM V KŇAZSKOM SEMINÁRI

STRANA 4

SPIŠSKÝ KAPITULNÝ VIKÁR ŠTEFAN MIŠÍK

STRANA 11

EDITORIÁL

Milí čitatelia, každé číslo pripravujeme pre vás s radosťou a láskou. Zdá sa mi však, že v tomto čísle sa radosť skloňuje v každom článku. Je to radosť z nových robotníkov v Pánovej vinici tak v službe presbyterátu, ako aj diakonátu. Radosť je zjavná aj v pozvaní čítať apoštolskú exhortáciu pápeža Františka *Gaudete et exultate* (*Radujte sa a jasajte*). Radosť prežívame aj počas príprav na blahorečenie Anky Kolesárovej, ktorú vám v krátkej spomienke chceme priblížiť.

V rámci rubriky o Božom sluhovi Jánovi Vojtaššákovi vás zavedieme do štátnych archívov. Aj tu môžeme vnímať radosť bádateľa-historika, ktorý sa stretáva s rôznymi druhmi materiálov, keď natrie na prácu dobrého a zodpovedného zapisovateľa. Tento sa snaží pravdu neprikrášľovať, ani neznevažovať, teda snaží sa byť objektívny. Práca takéhoto človeka prináša historikom skutočnú radosť.

Za redakciu časopisu KAPITULA vám prajem čistou a nefalšovanú radosť vo všetkom, čo robíte.

LUBOMÍR KRETT

OBSAH

- 2 EDITORIÁL
- 3 AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE
- 7 HOMÍLIA Z DIAKONSKEJ VYSVIACKY
- 9 ŠTÁTNE ARCHÍVY O JÁNOVI VOJTAŠŠÁKOVI
- 11 SPIŠSKÝ KAPITULNÝ VIKÁR ŠTEFAN MIŠÍK
- 14 SVÄTOŠŤ SA TÝKA AJ TEBA
- 16 ZDRUŽENIE KREŠŤANSKÝCH SPOLOČENSTIEV MLÁDEŽE V SPIŠSKEJ DIECÉZE
- 18 OBNOVA LESNÝCH SPOLOČENSTIEV V MAJETKU SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA
- 22 SVETLO MEDZI SVETLAMI
- 24 FOTOREPORTÁŽ Z DIAKONSKEJ A KŇAZSKEJ VYSVIACKY V SPIŠSKEJ KAPITULE
- 28 KOSTOL DUCHA SVÄTÉHO V LIPTOVSKOM TRNOVCI
- 29 LEVOČSKÁ PŮŤ 2018

KAPITULA
Diecézny časopis Spišského biskupstva 3/2018
E-mail: casopis@kapitula.sk

Šéfredaktor: Lubomír Krett
Redakcia: Mons. Anton Tyrol, František Knapík, Róbert Neupauer,
Lubomír Kaľavský, Luboslav Hromják, Lukáš Kutlák,
Lukáš Stolárik, Daniel Lysý
Grafická úprava: Marián Jabrocký
Jazyková úprava: Mgr. Anežka Buriková
Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský biskup
5. 10. 2012 pod číslom 2311/12
Cenzor: Mons. Jozef Bielek
Fotografia na obálke: Vigília za maturantov, archív Pallotíni Smižany

AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE

VÝROČNÁ SPRÁVA DIECÉZNEJ CHARITY

Spišská diecézna charita v uplynulých dňoch zverejnila svoju výročnú správu za rok 2017. V jej peknej grafickej a štylistickej úprave je možné nájsť mnoho cenných informácií o histórii katolíckej charity na Slovensku v 20. storočí, keď v jej činnosti mal dominantnú pozíciu Boží sluha spišský biskup Ján Vojtaššák ako predseda Ústrednej karity na Slovensku. V súčasnej štruktúre celoslovenskej katolíckej charity je jej vrcholným predstaviteľom opäť spišský biskup Mons. Štefan Sečka, ktorý je prezidentom SKCH. Spišská diecézna charita poskytuje viaceré služby: pobytové, terénne, ambulantné, pedagogické, má vlastnú lekárňu a viaceré kníhkupectvá. Diecézne vedenie predstavuje diecézny biskup ako prezident SpKCH, diecézny riaditeľ a generálny sekretár, kuratórium (7 osôb), kolégium kontroly (2 osoby) a sekretariát (18 osôb). Činnosť SpKCH je rozvinutá vo všetkých troch regiónoch diecézy a je sústredená v desiatkach domov a iných zariadení, ako sú poradenské centrá, agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti, mobilné hospice, charitatívna služba v rodinách, pomoc bezdomovcom, vzdelávanie a iné. V roku 2017 vzrástol aj počet farských charít, ktoré spolupracujú s diecéznou charitou. Počet všetkých zamestnancov v diecéznej charite je okolo 530 osôb. ■

FESTIVAL SPIŠSKÝ JERUZALEM

V dňoch od 17. do 20. mája 2018 sa konal už 6. ročník kultúrno-duchovného festivalu s názvom Spišský Jeruzalem. Tento kultúrno-du-

chovný festival má v Spišskej Kapitule svoju tradíciu a z roka na rok sem prichádza viac návštevníkov. Organizátori tohto podujatia aj teraz dokázali skĺbiť bohoslužby s kultúrou, umením, divadlom, spevom a koncertmi, ako aj s poznatkami, ktoré si tu mohli nájsť hostia s rozličnými záujmami a očakávaniami. Tak je to správne a tak to má byť. Podujatie pravidelne organizuje Košický a Prešovský samosprávny kraj v spolupráci so Spišským biskupstvom, mestom Spišské Podhradie, Združením Podbranisko, Spišským osvetovým strediskom a Košice Región Turizmus. ■

STRETNUTIE KŇAZOV O PASTORÁCII RÓMOV

V Spišskej diecéze sa už viac rokov pravidelne stretávajú kňazi, rehoľné sestry a laickí pracovníci, ktorí sa zaoberajú pastoráciou Rómov. Stretnutia zvoláva diecézny biskup Mons. Štefan Sečka, ktorý sa ich aj pravidelne zúčastňuje. V ostatnom čase bolo v Spišskej Kapitule takéto stretnutie v piatok 25. mája 2018. Na programe bola výmena skúseností v pastorácii Rómov, nové akcie a podujatia, prednáška z výskumu o religiozite Rómov a ponuka nových projektov. Na stretnutí sa zúčastnilo 14 kňazov. Diecézny otec biskup zaujal stanovisko k dôležitým otázkam a povzbudil prítomných k horlivej službe tým, ktorí to potrebujú. ■

ZASADNUTIE DIECÉZNEJ LITURGICKEJ KOMISIE

V utorok 2. júna 2018 sa v Aule biskupov v Spišskej Kapitule konalo zasadnutie diecéznej liturgickej komisie. Prítomných bolo 17 členov a na

programe boli významné otázky: obnova doterajšieho štatútu DLK, prezidiálne modlitby v liturgii, gestá rozopnutých rúk pri liturgii, slávenie sviatosti manželstva a liturgická hudba v duchu inštrukcie *Musicam sacram* a iné. Na zasadnutí bol prítomný aj diecézny biskup Mons. Štefan Sečka, ktorý je predsedom tejto komisie. ■

BIBLICKÉ DIELO JUBILUJE

Už celé štvrtstoročie sa rozvíja na Slovensku Katolícke biblické dielo. Zmyslom a cieľom jeho existencie je hľadať praktické cesty na uplatnenie 6. kapitoly vieroučnej konštitúcie O Božom zjavení. O vznik KBD sa pričínal Mons. Ján Maga a založil ho predseda KBS Mons. František Tondra v marci 1993. Sídлом biblického diela bolo spoiatku mesto Svit a v roku 2012 bolo KBD presťahované do univerzitných priestorov v Ružomberku. KBD je plným členom Katolíckej biblickej federácie, ktorá je svetovou inštitúciou na šírenie biblického apoštolátu. KBF bola založená roku 1969. Vedenie KBD zorganizovalo veľmi dôstojné oslavy založenia biblického diela a pozvalo na ne prezidenta biblickej federácie, ktorým je filipínsky kardinál Luis Antonio Tagle, arcibiskup Manily. Hlavným bodom osláv bola sv. omša v Ružomberku-Rybárpoli a lectio magistralis pána kardinála L. A. Tagle o poslaní kresťanov vo svete. Súčasťou osláv boli ďalšie dve prednášky, workshopy a koncert. Podobná spomienka na založenie KBD bola v nedeľu 3. júna aj vo Svite. ■

STRETNUTIE

KARPATSKONEMECKÉHO SPOLKU

Vo farnosti Chmeľnica (dekanát Stará Lubovňa) sa každoročne stretávajú členovia združenia karpatských Nemcov, ktorí majú svoje regionálne a miestne organizácie na viacerých miestach Slovenska a podobné združenia sú aj v zahraničí. V sobotu a nedeľu 2. – 3. júna 2018 sa uskutočnil už 26. ročník Dní kultúry spišských Nemcov, súčasťou ktorých boli slávnostné bohoslužby a požehnanie pamätníka padlým v 1. a 2. svetovej vojne a nespravodlivo vyvezeným Nemcom na základe Benešových dekrétov. Hostom tohoročných dní nemeckej kultúry bol okrem iných Dr. Anton-Joseph Ilk, kňaz z rakúskej diecézy Linz, ktorý predniesol homíliu. Sv. omšu spolu s miestnym farárom Dr. Tomášom Gondkovským a Dr. A.-J. Ilkom celebroid val spišský generálny vikár Mons. Anton Tyrol. ■

TE DEUM V KŇAZSKOM SEMINÁRI

Slávnostné ukončenie akademického roka v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojaššáka v Spišskej Kapitule sa tradične uskutočňuje v rámci ďakovných bohoslužieb a promócií absolventov štúdiá teológie a sociálnej práce. V tomto akademickom roku ukončilo štúdium 5 absolventov te-

ológie, 28 absolventov bakalárskeho a 27 absolventov magisterského štúdia sociálnej práce. Zakončenie akademického roka sa uskutočnilo v sobotu 9. júna 2018 za účasti spišského diecézneho biskupa Mons. Štefana Sečku, predstaviteľov Katolíckej univerzity v Ružomberku a Teologickej fakulty KU v Košiciach. ■

NOVÍ KŇAZI A DIAKONI V DIECÉZE

Mesiac jún je v našich diecézach radostným mesiacom nielen z dôvodu konca školského roka, ale aj preto, že do nich prichádzajú noví pracovníci v Pánovej vinici, novokňazi. V Spišskej diecéze okrem štyroch rehoľných pribudnú aj štyria diecézni novokňazi, ktorých v sobotu 16. júna 2018 v spišskej katedrále sv. Martina vysvätil diecézny biskup Mons. Štefan Sečka. Sú to: Jozef Gorčák, Martin Kováč, František Ondrek, Blažej Raška. Dva dni predtým, 14. júna 2018 emeritný biskup Mons. Andrej Imrich vysvätil ôsmich kandidátov na diakonov. Ďakujeme Pánovi za týchto nových diakonov a novokňazov a sprevádzajme ich svojimi modlitbami. ■

SPRÁVY Z MISIÍ

Do našej redakcie časopisu Kapitula sme dostali aj niekoľko správ od našich kňazov, rehoľných sestier a dobrovoľníkov z kazašskej Karagandy, ktorí tam pod vedením diecézneho biskupa rozvíjajú peknú misijnú činnosť. Ich práca v ostatných mesiacoch spočívala najmä v organizovaní stretnutí v rámci stavovskej pastorácie, na Veľkú noc mali niekoľko krstov dospelých, du-

chovné obnovy a kurzy intenzívneho života s Bohom. Svojimi modlitbami a obetami im pomáhajme v ich snahách. ■

MONS. ANTON TYROL
GENERÁLKY VIKÁR

BDENIE (NIELEN) MATURANTOV

Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy v spolupráci s Komisiou pre mládež a otcami pallotínmi v Smižanoch pripravili duchovný program Večerného bdenia maturantov za maturantov 19. mája 2018 vo Svätyni Božieho milosrdenstva v Smižanoch. Tento večer, naplnený modlitbami, adoráciou a piesňami mladých, vyvrcholil slávnostnou svätou omšou, ktorá bola obetovaná za všetkých mladých, pripravujúcich sa na maturitné skúšky a za ich povolanie. V takýchto modlitbových stretnutiach, spojených s duchovným programom a pobožnosťami, sa bude pokračovať aj na budúci rok, pričom veríme, že sa nám podarí osloviť aj ďalšie farnosti a dekanáty. ■

DANIEL LYSÝ
METODIK FARSKEJ KATECHÉZY DKÚ SP. N. VES

DŇA 6. JÚLA SA NÁŠ DIECÉZNY OTEC BISKUP MONS. ŠTEFAN SEČKA DOŽÍVA ŽIVOTNÉHO JUBILEA, 65 ROKOV. PRI TEJTO PRÍLEŽITOSTI MU ZA CELÚ REDAKCIU ČASOPISU KAPITULA, AJ ZA VŠETKÝCH ČITATEĽOV SRDEČNE BLAHOŽELÁME. VYPROSUJEME MU HOJNOSŤ BOŽÍCH DAROV, PEVNÉ ZDRAVIE A VŠETKY DARY DUCHA SVÄTÉHO, KTORÉ SÚ POTREBNÉ PRE JEHO SLUŽBU OTCA DIECÉZY.

AD MULTOS ANNOS, OTEC BISKUP!

HOMÍLIA Z DIAKONSKEJ VYSVIACKY

Milý otec biskup, drahí profesori a predstavení seminára, milí oltárni bratia, drahí rodičia, milí veriaci a predovšetkým vy, milí ordinandi!

Rozhodli ste sa prijať diakonát a chystáte sa o rok prijať aj sviatosť kňazstva. Svoj život dávate do služieb Cirkvi, ktorá je Kristovou nevestou. Vašou celoživotnou úlohou bude ohlasovanie Ježišovho evanjelia – Ježišovej radostnej zvesti. Boh chce, aby ho ľudia spoznali, uverili v neho, podľa viery žili, a tak dosiahli spásu. Viera v Božom ľude bude žiť zásluhou vášho ohlasovania. Pre spásu ľudí je potrebné, aby vaše ohlasovanie bolo účinné. Tu nejde o to, aby ste vy boli úspešní, vašu účinnosť v ohlasovaní potrebuje Boží ľud pre svoju spásu. Vaša apoštolská horlivosť má urobiť všetko preto, aby ľudia mohli uveriť.

Tajomstvo neprávosti je v tom, že ľudia zvest evanjelia odmietajú nie preto, že by to nebola pravda, ale z úplne iných dôvodov. Obviňujú nás, že nevieme ohlasovať evanjelium rečou dnešného človeka. Tvrdia, že dnešný človek nestojí o sakrálnu reč, tej údajne nerozumie, ale chce počuť evanjeliovú zvest „civilnou rečou“, rečou dnešného tínedžera. Táto výhovorka veľmi sťažuje prácu ohlasovateľa a robí ho neúčinným na škodu tých, pre ktorých ohlasovateľ pracuje. Nedaňte sa však pomýliť. Svetáckou rečou, ktorá je niekedy slangová, ba až vulgárna, sa Kristovo posvätné poslanstvo ohlasovať nedá. A tej náboženskej, aj sakrálnej reči, ak budú mať dobrú vôľu, porozumejú.

Keď v spoločnosti a hlavne v médiách príde reč na Cirkev, hovorí sa o nej veľmi negatívne, a to mnohých akoby oprávňuje odmietat blahozvest, ktorú Cirkev prináša. Pritom ide o Ježišove slová, ktoré dávajú život, a to život večný. Dnes sa stretávame s nedôverou verejnosti k cirkevným štruktúram. Poukazujú na chyby a nedostatky v živote a účinkovaní Cirkvi. Môžeme povedať, že máme tu do činenia s pohoršením. O pohoršení sa vyjadruje Pán Ježiš veľmi tvrdo, keď hovorí, že beda tomu, skrze ktorého pohoršenia prichádzajú. Tomu by bolo lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora, ako by mal pohoršiť jedného z týchto maličkých (porov. Lk 17,1–2).

Milí ordinandi, za chvíľu sa stanete diakonmi, ak dá Pán Boh, o rok kňazmi. A ako diakoni, potom kňazi, aj vy sa budete musieť denne vážne zamýšľať: nemám aj ja na tom podiel, že ľudia sú pohoršení, odmietajú Boha a tým odmietajú spásu, ktorú im Boh ponúka? A tu ide o večnosť tých ľudí! Preto Pán Ježiš o pohoršení vyriekol také tvrdé slová.

Je tu aj iná otázka. Za neveru dnešného človeka sú zodpovední len kňazi svojou nedôveryhodnosťou? Obstoí človek pred Bohom s výhovorkou: Bože, odmietol som ťa preto, lebo tvoji biskupi a kňazi mi boli na pohoršenie? Ak sú pre nich chyby kňazov či biskupov zámenkou k tomu, aby odmietli Boha, tak raz pred Božím pohľadom možno pochopia, že dobrotvému Bohu sa pomstili za chyby ľudí. Prejavuje sa tu akási „kultúra výhovoriek“ a to dosť lacných výhovoriek. Na adresu nás kňazov musím uznať: naozaj, beda nám, ak sme svojím pohoršením ľuďom zničili vieru. Ale na adresu každého človeka, ktorý odmietol uveriť, treba povedať: dobre uvaž, či obstoíš pred Bohom s výhovorkou, že pre chyby a nedostatky tvojich kňazov či biskupov som ťa, Bože, odmietol. Ak niekto nebude spasený, tak za svoje viny, nie za viny iných.

Pán Ježiš povedal aj to, že nie je možné, aby neprišli pohoršenia. On sám bol príčinou pohoršení. Pohoršovali sa na ňom napríklad, že uzdravuje v so-

botu. Tu si treba uvedomiť, že za pohoršenie je zodpovedný ten, kto koná zle, alebo ten, kto sa dokáže pohoršovať na dobrých skutkoch.

Podľa svätého Pavla bol veľkým pohoršením pre Židov doráňaný Pán Ježiš visiaci na kríži. Oni sa mohli pýtať: takto zúbožene má vyzeráť náš Boh? Takého Boha odmietame. V takto zohavenom človeku predsa nemôže byť prítomný Boh. A bol prítomný. A vyzeral tak preto, že vzal na seba všetky následky našich hriechov. Následky rúhačov, vrahov, zlodejov, alkoholikov, narkomanov...

Grécki filozofi zas vraveli: to len blázon dokáže povedať, že Boha možno zavesiť na kríž. Dnes podobne si mnohí ľudia kladú otázku: takáto Cirkev môže byť nevestou Kristovou? A Pán Ježiš pritom hovorí: *A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší* (Mt 11,6).

Z lásky k nám bol Boh ochotný sa tak nepochopiteľne hlboko ponížiť. A Otec nebeský sa nehanbil ani vtedy hlásiť sa k svojmu Synovi. A Kristus sa bude vždy hlásiť k svojej neveste Cirkvi, nech by bola akokoľvek doráňaná. A takejto Cirkvi Kristus zveril úlohu ohlasovať nadprirodzenú pravdu a nadprirodzenú lásku.

Prirodzené poznanie je to, ktoré ľudstvo získalo skúsenosťou. O toto poznanie sa stará veda a sprostredkuje nám ho veda.

Jestvuje aj také poznanie, kam veda nedočiachne. Toto poznanie máme z Božieho zjavenia. Zjavenie dosiahlo vrchol v Kristovi. Zjavenie, ktorým poznávame Boha a jeho plán spásy Kristus zveril svojej Cirkvi a ona ho nesie dejinami, a ponúka stále novým generáciám. Ide o nadprirodzené poznanie. Boha poznávame očami Ježiša Krista. Z nadprirodzeného poznania vyplýva aj nadprirodzená láska. O nadprirodzenú lásku ide vtedy, ak milujeme Boha ako najvyššie dobro, ak milujeme človeka, lebo je na obraz Boží stvorený a Ježišom Kristom vykúpený, a ak sme zodpovední k prírode, lebo ona je pre nás Božím darom. Vždy sa tam skrýva láska k Bohu. Ak konáme dobro na slávu Božiu, naše skutky nadobúdajú takú nevysloviteľnú hodnotu, akú mali skutky Ježiša Krista. Toto všetko je možné len prostredníctvom viery.

Ak človek koná dobro, a pritom odmieta Boha, to môže byť humanizmus, pre pozemské šťastie veľmi užitočný humanizmus, ale nemôže to byť nadprirodzená kresťanská láska, ktorá dáva našim skutkom nadprirodzenú hodnotu, za ktorú si zaslúžime nebo.

V pozemských pravdách ľudstvo tápe a s ním tápu aj kresťania. V pozemských veciach má Cir-

kev ako inštitúcia rovnaké ťažkosti, omyly, krivdy a iné nedostatky ako ostatné inštitúcie. Aj napriek tomu ju Kristus poveril, aby bola nositeľkou zjavej Božej pravdy a prostriedkov spásy. On sám sa rozhodol byť jej ženíchom, aj keď vedel, že to bude v dejinách pre mnohých pohoršením, ako bol on pohoršením, keď visel na kríži. Stále nám pritom pripomína: blahoslavený, kto sa na mne nepohorší. Ale pripomína aj to: beda tomu, skrze ktorého pohoršenie prichádza.

Milí ordinandi!

Boží ľud vás potrebuje, potrebuje vaše ohlasovanie, aby dosiahol spásu. Kristus chce, aby ste boli účinní ohlasovatelia, lebo on všetkým pripravuje večné šťastie. Pri ohlasovaní musíte byť verní učeníu Ježiša Krista a jeho Cirkvi. Bez tejto vernosti sa nedá viesť ľudí k Bohu.

Majte na pamäti, že ak máte byť v ohlasovaní účinní, musíte dať veľký pozor, aby ste svojím životom a svojím konaním nespôsobovali pohoršenie. Nezabudnite na tie tvrdé Ježišove slová o pohoršení. Dajte pozor aj na to, aby ste sa vy sami zbytočne nepohoršovali nad tými, ktorí sa snažia byť dôslední, zbožní a zodpovední a nepohrdali nimi.

Milí bratia a sestry, milí veriaci!

Vieme byť dost vďační Pánu Bohu za to, že sa nám tak dokonale zjavil v Kristovi a my ho preto môžeme poznať a milovať? Vieme byť dost vďační Pánu Bohu, že nám posielal ohlasovateľov? Nepohoršujeme sa nad ich nedostatkami až tak, že odmietaťme dobrotivého Pána Boha? Nesprávame sa niekedy tak, že nech je Pán Boh rád, že ešte vôbec v neho verím a nech je Cirkev rada, že ešte vôbec vkročím do kostola? Pán Boh nás tak miluje, že sa skutočne teší z našej viery a úprimne sa z nej teší aj Cirkev. Uvedomme si však, že viera v Boha je pre naše dobro a dôvera v Cirkev je nám užitočná.

Milí rodičia našich ordinandov!

Ďakujem vám, že ste vo svojich rodinách vytvorili atmosféru viery, v ktorej sa zrodilo duchovné povolanie. Ďakujem vám, že ste darovali svojich synov Bohu a Cirkvi, nech vás za to Pán bohato odmení. Nech tak sprevádza svojím požehnaním vašich synov, aby ste s radosťou mohli sledovať, ako dobre a zodpovedne si počínajú vo svojom povolaní. Podporujte ich na tejto ceste svojimi modlitbami.

(Spišská Kapitula 14. júna 2018)

MONS. ANDREJ IMRICH
EMERITNÝ BISKUP

ŠTÁTNE ARCHÍVY O JÁNOVI VOJTAŠŠÁKOVI

Pán profesor, všimli sme si, že na rôznych konferenciách o historických osobnostiach slovenského národa sa medzi referujúcimi pravidelne objavuje vaše meno. Mohli by ste našim čitateľom stručne vyjadriť, ako vnímate osobnosť Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka?

Som historik slovenských dejín 20. storočia, a tak som sa s osobnosťou biskupa Vojtaššáka musel zákonite stretnúť. Venoval som sa mu v súvislosti s inými osobnosťami, ale aj samostatne. Vnímam ho ako nosnú osobnosť pre Katolícku cirkev na Slovensku. Nemal vysoké vzdelanie, ale vyznačoval sa nemiernou energiou, húževnatosťou a organizačnými schopnosťami. Imponuje aj jeho svojský, niekedy expresívny, ale v zásade láskavý spôsob vyjadrovania, ale najmä vernosť vlastnému presvedčeniu, a to aj za cenu utrpenia.

Miestom vášho bádania sú iste aj archívy na území bývalého Česko-Slovenska. Našli ste tam nejaké dokumenty, ktoré sa týkajú života biskupa Jána Vojtaššáka?

Archívne materiály týkajúce sa života biskupa Jána Vojtaššáka sú doslova roztrúsené v rôznych štátnych, súkromných a cirkevných archívoch a zbierkach. Biskup Vojtaššák bol aktívny vo viacerých oblastiach – školstvo, charita, spolky, médiá... takže sa zachovalo pomerne veľké množstvo dokumentov. Pre mňa je veľmi zaujímavá jeho korešpondencia s inými osobnosťami, ktorá umožňuje väčší vhľad do jeho vnútra.

Ste autorom knihy o Sedembolestnej Panny Márii. Súvisel nejaký duchovný život biskupa Jána Vojtaššáka s úctou k Sedembolestnej?

Určite áno. Biskup J. Vojtaššák sa podľa môjho názoru najviac so slovenských biskupov zaslúžil o to, aby bola Sedembolestná Panna Mária vyhlásená za patrónku Slovenska a Slovákov. Slovenskí biskupi podali v roku 1925 žiadosť Svätej stoli-

ci, aby vyhlásila Sedembolestnú za našu patrónku. V roku 1927, teda na 200. výročie rozšírenia sviatku Sedembolestnej Panny Márie na celú rímskokatolícku Cirkev, sa slovenskí biskupi v tejto veci opäť obrátili s prosbou na pápeža Pia XI. Spišský biskup Ján Vojtaššák vypracoval žiadosť datovanú 28. februára 1927, ktorú potom podpísali aj ďalší slovenskí katolícki biskupi a poslali pápežovi. V tejto veci Vojtaššák korešpondoval s kardinálom Francescom Marmaggim, bývalým apoštolským nunciom v ČSR. Marmaggi o veci rokoval na Posvätné kongregácii obradov. Výsledkom bol dekrét Kongregácie posvätných obradov z 22. apríla 1927 *Celebre apud slovaccham gentem* (Slávna u slovenského národa). Nie náhodou originál tohto dokumentu poslali z Ríma biskupovi Vojtaššákovi a on ho ako prvý nechal v latinskej pôvodine uverejniť v diecéznom obožníku. Sám potom cestoval v máji 1927 do Šaštína, kde bol dekrét slávnostne vyhlásený.

Nachádza sa v štátnych archívoch korešpondencia J. Vojaššáka s občanmi židovského pôvodu, alebo jeho iné vyjadrenia na ich adresu?

V štátnych archívoch sa osobitná korešpondencia J. Vojaššáka s občanmi židovského pôvodu nenachádza. Pokiaľ ide o vyjadrenia J. Vojaššáka na adresu Židov, ide o stručné výroky, ktoré sa nachádzajú v niekoľkých záznamoch zo zasadnutia Štátnej rady Slovenskej republiky 26. marca 1942 a 3. februára 1943.

Jestvujú nejaké archívne dokumenty odrážajúce názory a postoje Božieho sluhu biskupa Jána k deportáciám Židov?

Áno, tých dokumentov je viac. Biskup Vojaššák zaujal v otázke postavenia Židov spoločný postoj s ostatnými slovenskými katolíckymi biskupmi. Postavil sa spolu s nimi proti tzv. Židovskému kódexu – vládnomu nariadeniu z 9. septembra 1941 o právnom postavení Židov. Dôvodom bola skutočnosť, že Židovský kódex definoval pojem Žid podľa rasových kritérií. Proti pripravovanej deportácii Židov zo Slovenska sa postavil spoločne s inými biskupmi v memorande adresovanom vláde z 12. marca 1942. Deň po začatí nezákonných deportácií Židov zo Slovenska 26. marca 1942 zasadala Štátna rada. Minister vnútra Alexander Mach tu svojou prítomnosťou a prejavom jednoznačne podporil deportácie. Návrh Jána Balka, ktorý sa staval proti deportáciám, podporili podľa jeho svedectva z prítomných členov Štátnej rady traja katolícki kňazi: Ján Vojaššák, Ján Pöstényi a Andrej Marsina. Plénum Štátnej rady tento návrh neschválilo. Pri deportáciách, ktoré už prebiehali, navrhlo vydávať výnimky. Začiatkom marca 1943 dostal Vojaššák anonymný Pamätný spis Židov s informáciami o hromadnej likvidácii deportovaných Židov. Bol to pre neho moment obratu. Dovtedy vedel o deportáciách, ale nazdával sa, že ide o osídľovaciu akciu tak, ako sa to oficiálne hlásalo. Vec ihneď oznámil ministrovi vnútra Machovi, ktorému okrem Pamätného spisu zrejme napísal aj sprievodný list. Mach potom nariadil Ústredni štátnej bezpečnosti vypátrať pisateľa memoranda, no bezvýsledne. Podľa Machovho svedectva z čias krátko po skončení vojny bol preňho list od Vojaššáka so správou o hromadnom vraždení Židov impulzom, aby už nenaliehal na obnovenie de-

portácií Židov zo Slovenska. Sprievodný list biskupa Vojaššáka sa síce dodnes nenašiel, ale obaja aktéri – Mach i Vojaššák dosvedčovali nezávisle od seba jeho existenciu. Biskup Vojaššák sa spoločne s inými katolíckymi biskupmi v pastierskom liste z 21. marca 1943 zastal všetkých prenasledovaných Židov a vyzval k tomuto postoju aj svojich veriacich. Tu sa odmietol princíp kolektívnej viny.

Ktoré dôležité dokumenty o živote a účinkovaní biskupa Jána sa v štátnych archívoch nachádzajú?

V štátnych archívoch sa najviac dokumentov o živote J. Vojaššáka zachovalo v Štátnom archíve v Bratislave a v Archíve Ústavu pamäti národa. V Štátnom archíve je to dokumentácia Štátnej prokuratúry a Štátneho súdu. Pri príležitosti prípravy vykonštruovaného procesu s biskupom Vojaššákom sa nazbieralo veľké množstvo dokumentačného materiálu z jeho života. Sú tam aj dokumenty, týkajúce sa jeho vyšetrovania po vojne a dokumenty, zachytávajúce jeho život vo väzení. V Archíve Ústavu pamäti národa je veľa originálnych dokumentov, ktoré zhromaždila komunistická Štátna bezpečnosť o osobe biskupa Vojaššáka. Ide aj o časť dokumentov, ktoré boli ukradnuté z fondov diecézneho archívu v Spišskej Kapitule. V Archíve Zboru väzenskej a justičnej správy v Leopoldove sa nachádza osobný spis biskupa Vojaššáka s jeho fotografiami ako väzňa, odtlačkami prstov, zdravotnými záznamami a so správami z jeho pobytov vo väzení. Veľa dokumentov k osobnosti J. Vojaššáka sa nachádza v štátnych archívoch Českej republiky. V Národnom archíve Českej republiky je to najmä fond Štátneho úradu pre veci cirkevné a fond Ústredného výboru Komunistickej strany Československa. V Archíve bezpečnostných složek je uložený osobitný spis, vedený na biskupa Vojaššáka počas internácie v Senohrabochoch pri Prahe na sklonku jeho života.

Pán profesor, v mene našich čitateľov vám veľmi pekne ďakujem za odpovede na otázky, ako aj za prácu v kauze blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojaššáka. Prajeme vám mnoho úspechov pri odkrývaní pravdy o našej cirkevnej aj národnej histórii a hojnú Božiu pomoc vo všetkom.

S PROF. RÓBERTOM LETZOM SA ZHOVÁRAL
MONS. ANTON TYROL

SPIŠSKÝ KAPITULNÝ VIKÁR ŠTEFAN MIŠÍK

Štefan Mišík sa narodil 19. augusta 1844 v Ondrašovej (dnes časť Liptovského Mikuláša) v rodine Mateja Mišíka, ktorý bol hospodárskym správcom grófskeho majetku Pongrárcovcov, a Barbory Vámošiovej – Nagyovej, ktorá pracovala ako chyžná u Pongrárcovcov. Rodina po stránke konfesionalnej i etnickej bola zmiešaná. Otec bol Slovák a evanjelik a matka Maďarka a katolíčka. Matka vplývala na katolícku výchovu syna a otec vplýval na neho svojím výrazným slovenským povedomím. Ľudovú školu navštevoval v rodisku. V štúdiách ďalej pokračoval na Gymnáziu v Levoči, kde nastúpil v roku 1856. Po ukončení šiesteho ročníka sa prihlásil do kňazského seminára v Spišskej Kapitule. Už tu verejne prejavoval svoje národné cítěnie a prispieval do slovenských časopisov, za čo mu hrozilo vylúčenie zo seminára. Kňazskú vysviacku prijal z rúk spišského biskupa a slovenského národovca Ladislava Záborského 26. júna 1868. Jeho prvým pastoračným pôsobiskom bola prevažne nemecká farnosť Nemecká Lupča (dnes Partizánska Lupča). Roku 1870 bol preložený za kaplána do Ružomberka, v roku 1872 do Námestova, v roku 1873 do Hniezdneho.

Ako kaplán úspešne čelil útokom miestnych liberálov proti katolíckym školám. Bol zakladajúcim členom jediného slovenského katolíckeho Gymnázia v Kláštore pod Znievom. Ako námestovský kaplán spoluzakladal katolícku ľudovú knižnicu, ktorá získala vyše sto členov. Maďarská vrchnosť si to vysvetľovala ako pokus o založenie miestnej pobočky Matice slovenskej a navyše bol falošne obvinený z poburovania proti vrchnosti v kázňach. V spolupráci s farárom Eduardom Korponayom bojoval proti alkoholizmu organizovaním spolkov miernosti a odbornými prednáškami.

V roku 1874 bol preložený za správcu farnosti do Hnilca, ktorý sa stal pre Mišíka osudným, keďže tu pôsobil takmer celých 45 rokov. Hnilec bola veľmi chudobná dedina. Väčšina obyvateľstva sa živila tvrdou prácou v okolitých baniach. Mnoho farníkov

sa pre nedostatok práce v tamojších baniach hŕľne sťahovalo z Hnilca do Spojených štátov amerických. V čase pôsobenia Štefana Mišíka žilo v Hnilci 368 katolíkov, 11 evanjelikov a 6 židov. Do farnosti patrili aj filiálky s nasledujúcimi počtami katolíkov: v Holičke žilo 12, v Knolle 7, v Hámri 517, v Pustom Poli 81, v Sikavke 52, v Rakovci 28 a v Stupe 13 katolíkov. Životopisec Mišíka – cirkevný historik Jozef Špirko – charakterizoval farnosť Hnilec ako „jednu z mnohých biednych fár v Spišskom biskupstve, ktoré sotva poskytovali kňazovi to, čo potrebuje k najskromnejšiemu živobytíu.“ Mišík mohol cítiť nedostatok finančných prostriedkov o to viac, že si vzal so sebou na faru aj svojich chudobných rodičov, o ktorých živobytie sa staral. Napriek tomu, že sa hneď v počiatkových rokoch usiloval dostať z Hnilca preč, súdené mu bolo „zožiť“ celý život v Hnilci, lebo – ako spomína Špirko – len v Hnilci sa

mohol stať tým, čím bol pre národ a pre Cirkev. Rozsiahlejšia farnosť podľa neho by rozdrobila jeho čas a absorbovala jeho vlohy. V okolnostiach nežičlivých slovenskej veci by nemohol vykonať pre národ to, čo vykonal z hnileckého zátišia. Využil svoj voľný čas na dôkladné samovzdelávanie, aby mohol vzdelávať, prebúdzal slovenský národ, bdieť nad jeho náboženskými a národnými hodnotami v časoch pre slovenský národ krutých a nebezpečných.

Práve na začiatku jeho pôsobenia ho zastihla správa o zrušení Matice slovenskej. Zrušenie Matice slovenskej sa ho veľmi bolestne dotklo. Po jej zrušení (1875) ostali slovenskí národovci bez miesta na porady a na rôzne kultúrne podujatia. Š. Mišík bol jedným z iniciátorov a aj propagátorov myšlienky postaviť v Martine Národný dom. Sám prispel na jeho zriadenie značnou sumou a po jeho dokončení (1890) mu venoval časť svojej vzácnej knižnice (celkovo 407 kníh).

Meno Š. Mišíka sa najčastejšie spája s Muzeálnou slovenskou spoločnosťou, ktorá vznikla v roku 1893. Táto organizácia bola po zrušení Matice slovenskej celých 25 rokov jedinou vyslovene slovenskou inštitúciou na poli vedy a kultúry, ktorá zastrešovala slovenské národné záujmy a svojím spôsobom Maticu slovenskú aj nahrádzala. Š. Mišík patril medzi jej zakladajúcich členov a bol aj členom jej výboru. Po smrti Andreja Kmeťa (1908), ktorý bol prvým predsedom Muzeálnej slovenskej spoločnosti, bol za jeho nástupcu zvolený Š. Mišík (bol ním až do smrti). Novej úlohy sa ujal s veľkým oduševnením. Už dva roky po nástupe do funkcie sa pokúsil obnoviť činnosť Matice slovenskej, a dokonca chcel od uhorskej vlády vyreklamovať jej majetok. Žiaľ, bezúspešne. Začal pracovať na založení Slovenského národného múzea. Patril k aktívnym členom tzv. Osvaldovej družiny. Pracoval v Spolku sv. Vojtecha.

Významným spôsobom sa pričínal o rozvoj farnosti Hnilec. Okrem dušpastierskej činnosti a osvetovej činnosti v rokoch 1894 – 1897 zreštauroval kostol a vybudoval školu. Výsledkom jeho záujmu o obec a o veriacich svojej farnosti je monografia z čias reštaurovania farského chrámu *Kostol a fara v Hnilci* (Martin 1895); ťažiskom sú cirkevné dejiny obce aj farnosti, no podrobne sa zaoberá aj prírodnými pomermi, históriou, vývinom obce, jej vtedajším stavom, migráciou jej obyvateľstva a opisom tradičných remesiel. Znalosť slovenských ľudových piesní dokázal dielom *Piesne ľudu slovenského* (1898),

v ktorom uverejnil zbierku 393 ľudových piesní z celého Spiša. Na základe zozbieraných povestí napísal *Slovenské povesti zo spišského Hnilca* (Martin 1911). Mimoriadnu hodnotu majú jeho historické štúdie o osídľovaní Spiša: *Slovo o kolonizácii Spiša* (Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti, roč. 1 (1896) a *Miestne mená na Spiši* (Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti, roč. 2 (1897; roč. 4 (1899); na základe výskumu toponymických názvov tu dokazoval slovenské osídlenie Spiša ešte pred nemeckou kolonizáciou. Ďalšie jeho štúdie sú z oblasti etnografie a religionistiky: *Povesti slovenského ľudu vo Spiši*, Sborník Muzeálnej slovenskej spoločnosti, roč. 1 (1896); roč. 14 (1909); roč. 16 (1911); roč. 17 (1912); roč. 18 (1913); roč. 19 (1914) *Akej viery sú Slováci?* Slovenské pohľady, roč. 15 (1895) *Výlet k Spišskému zámku*, Tovaryšstvo, roč. 3 (1900).

Mišík bol publikačne, napriek pre Slovákov nepriaznivej dobe, veľmi činný. Ešte ako bohoslovec tvoril prvé príspevky, ktoré od roku 1865 uverejňoval v časopise *Junoš*. Neskôr prispieval do Katolíckych novín, Národných novín, Cyrilla a Methoda, Literárnych listov, Národného kalendára. Vo svojich článkoch bojoval proti alkoholizmu, úžere a vyhrobovaniu. Známe sú najmä jeho *Listy zo Spiša* uverejňované v Národných novinách od r. 1882. Prezentoval sa aj ako sociálny mysliteľ; odporúčal zakladať hospodárske spolky, zavádzať progresívne metódy hospodárenia, sporivosť. Praniehoval nízke platy baníkov, ich ponižovanie, korupciu, drancovanie lesov. Bol známy ako vynikajúci kazateľ; jeho kázne vychádzali v časopisoch Kazateľ, Kazateľňa. Do slovenčiny preložil populárny trojzväzkový Spiragov *Katolícky ľudový katechizmus* (Skalica 1900 – 1902). Je autorom biblicko-historického diela *Biblický dej potopy zo stanoviska vedeckého* (Martin 1879); na základe dobového poznania, založeného na biblickej archeológii a starých písomných prameňoch, dokazoval, že potopa bola reálnou udalosťou.

Po neúspešných pokusoch obsadiť väčšiu faru, naposledy v roku 1904, keď sa uchádzal o faru v Spišskej Novej Vsi, čo ho vzhľadom na jeho vysoký vek a zásluhy pre dobro diecény ranilo, len tri mesiace pred smrťou ho nečakane prekvapila správa, že z najbiednejšieho miesta bol povýšený na najvyšší post Spišskej diecény, na kapitulného vikára. Stalo sa tak potom, čo dňa 24. marca 1919 zomrel spišský biskup Alexander Párvy. Po biskupovej smrti mali totiž spišskí kanonici povinnosť zvoliť kapi-

tulného vikára, ktorý v čase *sedes vacans* mal dočasne riadiť diecézu. Po šiestich dňoch 30. marca 1919 bol do tohto úradu síce zvolený dovtedajší pomocný spišský biskup Martin Kheberich, ten však na nátlak československej vlády na túto funkciu abdikoval a hneď v deň jeho odstúpenia 16. apríla 1919 bol za kapitulného vikára zvolený Štefan Mišík. Prečo práve on, s istotou nevieme.

Jeho menovanie sa medzi slovenskými vlasteneckými kňazmi stretlo s kladnou odozvou. Mišík si však veľa radosti neužil. Dňa 27. júla 1919 o tretej hodine rannej zomrel na *marasmus senilis*. Bolo to v jeho 76. roku života, 51. roku kňazstva, po 102 dňoch strávených na čele Spišskej diecézy. Pohrebne obrady vyslúžil spišský pomocný biskup Martin Kheberich dňa 29. júla 1919 a pochovaný bol na spišskokapitulskom cintoríne.

Mohlo by sa zdať, že sto dní na čele diecézy, vo vysokom veku a chorobe, je veľmi málo na to, aby človek stihol niečo zásadné urobiť. Jednu vec však zásadne ovplyvnil. Najlepšie o tom hovorí Ján Vojtaššák vo svojej autobiografii: „9. mája 1919 – vtedy farár vo Veličnej – dostal som úradný list od kapitulného vikára Štefana Mišíka, ktorým ma volal do diecézneho úradu za vedúceho. Toho som sa zľakol a odpísal som mu, že sa necítim na to ani schopným, ani povolaným, a konečne, redaktorské a vydavateľské povinnosti mesačného časopisu Svätá rodina mi prekážajú prijať takú úlohu. Ale vikár i naďalej stál na svojom rozhodnutí a súril, aby som miesto zaujal. Z povinnej poslušnosti som sa podrobil, ne-

berúc na seba zodpovednosť za nedostatky a chyby, ktoré sa prípadne stanú pre moju neschopnosť. Tie si vikár vyhradil sebe.“ Týmto menovaním Štefan Mišík dostatočne zviditeľnil Jána Vojtaššáka, čo mu neskôr umožnilo cestu k ďalším významným úlohám v diecéze. Vyvrcholením bolo menovanie za spišského biskupa roku 1920. Samozrejme, zásluhy na tom, že sa Vojtaššák stal biskupom, môžeme Mišíkovi pripísať iba nepriamo. Jeho zásluhou však je, že dokázal odhaliť a oceniť kvality kňaza, ktorý niekoľko desaťročí neskôr bol jednou z najdôležitejších osobností cirkevného života na Slovensku. Biskup Vojtaššák prejavil svoju vďačnosť voči Štefanovi Mišíkovi okrem iného aj tým, že mu dal v roku 1949 vyhotoviť náhrobný kameň zo spišskopodhradského drevenického travertínu. Študenti učiteľského ústavu každoročne na Sviatok všetkých svätých prichádzali na kapitulský cintorín uctiť si tohto veľkého syna slovenského národa a Cirkvi.

LUBOSLAV HROMJÁK

Použitá literatúra:

Národné noviny, roč. 4 (18. 9. 1873); Tamtiež, roč. 60 (22. 6. 1924); Ercé: *Slovenská krv*. Bratislava 1942, s. 332 – 333; Grúnik, J.: *Tak pracoval Štefan Mišík*. Katolícke noviny, roč. 79 (1964), č. 38; Janek, J.: *Z dedinského farára kapitulárny vikár*. Katolícke noviny, roč. 104 (1989), č. 44; Radváni, H.: *Verný Cirkvi i národu*. Katolícke noviny, roč. 108 (1993), č. 49; *Slovenský biografický slovník* IV. Martin 1990, s. 197; Špirko, J.: *Štefan Mišík*. Trnava 1950; Potemra, M.: *Slovenská historiografia v r. 1901 – 1918*. Košice 1980; Liba, P.: *Zástoj Š. Mišíka pri výskume folklóru východného Slovenska*. Nové obzory, roč. 17 (1976), s. 307 – 343.

SVÄTOSŤ SA TÝKA AJ TEBA

ALEBO 5 DÔVODOV, PREČO SI PREČÍTAŤ
APOŠTOLSKÚ EXHORTÁCIU GAUDETE ET EXSULTATE

9. apríl 2018 bol výnimočným dňom nielen preto, lebo sme slávili Slávnosť Zvestovania Pána, ktorý bol v tomto roku preložený kvôli Kvetnej nedeli. V tento deň bola tiež oficiálne zverejnená apoštolská exhortácia pápeža Františka so sviežim názvom *Radujte sa a jasajte*, s podtitulom *O povolání k svätosti v súčasnom svete*. Možno si povieme, načo ďalší dokument, keď je to už stará, toľkokrát omieľaná téma. Práve preto zostaneme pri listovaní tejto tenkej „knižôčky“ príjemne prekvapení.

Pozrime sa na 5 odporúčaní, prečo by sme jej mali venovať svoj čas:

1. Svätý Otec František pokračuje v línii pohľadov a učenia posledných pápežov, poukazujúc na svätosť ako na niečo, čo má byť prirodzenou súčasťou života každého kresťana. Svätosť tu nie je zobrazovaná v prvom rade ako životný cieľ, vrchol čnosti a výsledok prácného sebazdokonaľovania človeka v duchovnom živote. Paradoxne svätosť má byť prostriedkom k plnohodnotnému prežívaniu každodenných chvíľ. Pápež František o tom píše: *Veľakrát máme pokušenie myslieť si, že svätosť je rezervovaná len tým, ktorí majú možnosť držať si odstup od bežných zamestnaní, aby venovali veľa času modlitbe. Nie je to tak. Všetci sme povolaní byť svätými tak, že budeme žiť s láskou a ponúkať vlastné svedectvo v zamestnaniach všedného dňa. Nie askéza, nie odriekanie, nie more duchovných aktivít, ale predovšetkým naplno žitá láska, to je svätosť, a tá sa meria podľa výšky, ktorú Kristus dosahuje v nás.*

2. Niekoľko slov je venovaných aj dvom moderným nástrahám svätosti. Ich pomenovania Svätý Otec odvodil od starovekých heretických náuk, a to gnosticizmu a pelagianizmu. Gnosticizmus sa objavil v dejinách kresťanstva prakticky hneď od počiatku. Snaha o tajomné poznanie, ukryté očiam iných,

z nás ľahko urobí elitárskych veriacich. Je to najmä hrozba pýchy, ktorá si o sebe vždy namýšľa viac. V tomto kontexte poukazuje pápež na naše sklony posudzovať svoju veľkosť na základe získaných poznatkov a vedomostí. Toto je však veľký omyl, pretože *dokonalosť osôb sa posudzuje podľa ich lásky, nie podľa kvantít dát a poznatkov*. Veľkou nástrahou gnosticizmu je aj domnienka, že vďaka získavaniu poznania sa mi podarí ovládnuť tajomstvo, čo v konečnom dôsledku vytvára z Boha len akýsi objekt skúmania, s ktorým môžem manipulovať, ako to chcem ja: *Kto chce mať všetko jasné a isté, robí si nárok ovládať Božiu transcenciu*.

Moderný pelagianizmus je zasa snahou o dokonalosť bez Božej milosti. Pápež František spomína kresťanov, ktorí síce hovoria sladké reči o milosti, avšak v skutočnosti sa usilujú budovať cestu ospravedlnenia vlastnými silami a vlastnými schopnosťami, čo sa prenáša do egocentrickej a elitárskej samolúbsti. Prejavuje sa to v rozličných postojoch: *V obsesii pre zákon, v ostentatívnej starostlivosti o liturgiu, o doktrínu a prestíž Cirkvi, v márnivosti spojenjej s riadením praktických vecí,... namiesto toho, aby hľadali stratených v tých nesmiernych počtoch ľudí, ktorí majú smäd po Kristovi*.

3. Svätý Otec ponúka účinnú pomoc pre prekonanie nástrah svätosti kresťana a ňou sú blahoslavenstvá. Pri každom z nich sa na chvíľu pozastaví a ich podstatu prepája s obrazmi prejavov svätosti. Pozoruhodné je pritom to, že kresťan nesmie byť človekom priemernosti. Nie diplomacia a kompromisy, nie pohodlný život je obrazom autenticity kresťana. *Ak sa nemienime ponoriť do tmavej priemernosti, nechcime pohodlný život, pretože kto by si chcel život zachrániť, stratí ho*.

V kapitole o blahoslavenstvách je tiež ukrytá Františkova obľúbená téma – milosrdenstvo. Práve

ono je kritériom autenticity nielen našich modlitieb, ale aj neoddeliteľnou charakteristikou pravého kresťana. A nemyslí sa tu len na nejaké abstraktné milosrdenstvo myšlienok a slov, pretože *kresťanstvo je tu na to, aby bolo praktizované – a ak sa stáva aj predmetom uvažovania, má to hodnotu len vtedy, ak nám to pomáha žiť evanjelium v každodennom živote.*

4. Konečne prichádzame ku konkrétnym charakteristikám prejavov svätosti v dnešnom svete. Pápež František zvlášť vyzdvihuje vlastnosti, akou je pokora, zmysel pre radosť, odvaha a horlivosť, spoločenstvo a modlitba.

Ak nie si schopný vydržať a obetovať nijaké poníženia, nie si pokorný a nie si na ceste svätosti, práve táto myšlienka je obrovskou výzvou pre nás v čase „zbožstvomani“ vlastných práv a nedotknuteľnosti názorov. Na druhej strane práve pokora prináša kresťanovi radosť, lebo tá účinne pomáha lepšie si uvedomiť vlastnú nepatrnosť, čo vzbudzuje veľkosť v očiach Nebeského Otca. Svätý je schopný žiť s radosťou a humorom. Bez straty realizmu osvecuje druhých pozitívnym duchom, plným nádeje.

Odvaha a horlivosť sú zasa dôležité pre kresťana – učeníka. Práve tieto dve vlastnosti nám pomáhajú *vydať sa na cestu a meniť miesto, aby sme išli tam, kde to ešte nepoznáme,... kde je ľudstvo najviac zranené. Boh nemá strach, ide vždy mimo našich schém a nebojí sa periférií.*

Spoločenstvo a modlitba sú nevyhnutné prostriedky pre každodenné posväcovanie. Spoločenstvo, ktoré predpokladá službu a skutky lásky, a zároveň modlitba, ktorá prináša úľavu a silu: *Pre každého učeníka je nevyhnutné byť s Majstrom, počúvať ho, učiť sa od neho, stále sa učiť. Ak nepočúvame, všetky naše slová budú len hlukmi, ktoré sú nanič.*

5. Zápas, bdelosť a rozlišovanie – sú akýmiś výzvami do života. Zvlášť sa v tejto kapitole venuje potrebe rozlišovať v dnešnom svete, v modlitbe, v rozhodovaniach: *Nerozlišuje sa preto, aby sme objavili, ako viac vyťažiť z tohto života, ale na spoznanie toho, ako môžeme lepšie uskutočňovať poslanie, ktoré nám bolo zverené v krste.* Poslanie byť svätým nie je určené na čas staroby, alebo cieľom na dlhý beh. Svätosť, ako o nej hovorí pápež František, je prepletená s každým okamihom nášho každodenného života, každej všednej i nevšednej chvíle. Nie je to len výzva pre „duchovných majstrov“ či mystikov, ale životný štýl, príchut i vôňa skutkov, slov a správania sa každého Kristovho učeníka. Pretože *svätosť nie je nič iné, ako naplno žiť lásku.*

DANIEL LYSÝ
METODIK FARSKEJ KATECHÉZY DKÚ SP. N. VES

ZDRUŽENIE KREŠŤANSKÝCH SPOLOČENSTIEV MLÁDEŽE V SPIŠSKEJ DIECÉZE

Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (ZKSM) je celoslovenskou a najväčšou mládežníckou organizáciou, ktorá združuje takmer 10 000 mladých ľudí vo viac ako 300 spoločenstvách. Ako organizácia pôsobí od roku 1990, no historické korene ZKSM siahajú až do 40-tych rokov minulého storočia, keď na podnet profesora Kolakoviča vznikali na Slovensku prvé spoločenstvá mladých ľudí. V osemdesiatych rokoch pod záštitou kardinála Korca a podzemnej Cirkvi začalo svoje aktívne fungovanie. Po revolúcii, v roku 1990, sa činnosť združenia inštitucionalizovala.

Víziou ZKSM je, aby v každom meste a obci na Slovensku boli mládežnícke spoločenstvá, prinášajúce Božie kráľovstvo do všetkých oblastí spoločnosti. To vystihuje aj slogan „*Spoločenstvo aj v tvojom meste*“. Združujeme kresťanské spoločenstvá mladých, aby sme ich podporovali, formovali, viedli k spolupráci, a tak pozitívne ovplyvňovali spoločnosť. Cieľom ZKSM je napomáhať osobnostný a duchovný rozvoj mladého človeka, aby sa stal osobnosťou s uceleným pohľadom na život, s patričnými postojmi, a aby svojím konaním a prácou prispieval k rozvoju spoločnosti a Cirkvi.

Činnosť ZKSM je veľmi bohatá a rôznorodá. Patria sem projekty ZKSM, Interný grant ZKSM, vzdelávacie programy pre mladých a samotná činnosť mládežníckych spoločenstiev a kolektívov, ktoré sa venujú mladým prostredníctvom pravidelnej a systematickej práce vo voľnom čase. Medzi najstaršie projekty ZKSM patrí púť Muráň- Levoča (1991). Cieľom projektu je putovanie nielen mladých na jedno z najstarších a najvýznamnejších pútnických miest na Slovensku, na Mariánsku horu nad mestom Levoča. Púť sa každoročne zúčastňuje okolo 150 mladých. Druhým najstarším je projekt Katarínka (1995), ktorým sa mladí ľudia formou letných

táborov snažia zachrániť ruiny starobylého kostola a kláštora sv. Kataríny Alexandrijskej pred ďalším pustnutím a rúcaním, a oprášiť jeho búrlivú a zaujímavú históriu. Projektom Katarínka vznikla aj myšlienka orientovať tábory do histórie a okrem dobrovoľníckej práce rozvíjať aj spoločenstvo a duchovnú stránku. V roku 1998 sa niekoľko účastníkov Katarínky rozhodlo založiť podobný tábor na Orave s názvom Dubova Colonorum, pretože poznali miestnu zrúcaninu kostolíka a vedeli, že naliehavo potrebuje záchranu. Odvtedy každé leto prichádzajú mladí ľudia, aby oprášili múry a vdýchli im nový život.

K ďalším projektom patrí evanjelizačný projekt Godzone, Kresťan v politike, ktorého víziou je vytvoriť podmienky pre možnosti formácie či angažovanosti mladých ľudí v oblasti politiky, a taktiež projekt Lifenet, ktorý prostredníctvom mapovania, sieťovania a posúvania spoločenstiev prospieva k napĺňaniu vízie ZKSM, aby v každom meste a farnosti na Slovensku fungovalo spoločenstvo kresťanov. Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže podporuje dobrovoľníctvo a rozvoj dobrovoľníckych aktivít pre mladých ľudí s cieľom prehĺbiť ich zodpovednosť a zapájať ich do aktívneho riešenia spoločenských problémov. ZKSM každoročne pre členské spoločenstvá zverejňuje výzvu zapojiť sa do projektu

Interný grant, ktorého cieľom je podporiť inovatívne projekty mladých, a tak zvýšiť povedomie hodnoty práce s mládežou na verejnosti. Tieto projekty mali rozmanité konkrétne ciele, spomenieme napr. zveľaďovanie a kultivovanie židovského cintorína v Levoči, obnovu náučného chodníka v Bučom Laze, integrácia mentálne postihnutých v rámci mládežníckych spoločenstiev či príprava programu pre ľudí v ústave sociálnych služieb. Tento rok sme spoločenstvám ponúkli možnosť zamerať svoje projekty aj na oblasť ochrany a podpory zdravia a zdravého životného štýlu, napr. vypracovaním a realizáciou výchovno-vzdelávacej kampane k danej téme.

V rámci projektu Nemecký Anem sa každoročne organizuje jazykový tábor s cieľom neformálne vzdelávať mladých ľudí v nemeckom jazyku a podporovať ich všestranný rozvoj. Medzi prioritné činnosti ZKSM patrí neformálne vzdelávanie mladých a zabezpečovanie jeho kvality prostredníctvom akreditovaných a neakreditovaných vzdelávacích programov. Vzdelávacie programy ZKSM sa zameriavajú na rozvoj zručností a kompetencií mladého človeka s dlhodobým dosahom na jeho osobný, občiansky a spoločenský život. K akreditovaným vzdelávacím programom patrí Animátorská škola a Líderská animátorská škola, ktoré sú určené pre animátorov a vedúcich spoločenstiev. Po ich úspešnom ukončení ponúkame vedúcim nadstavbové vzdelávanie s názvom Škola animátorského sprevádzania. Úspešným absolventom nášho kontinuálneho vzdelávania sme ponúkli možnosť ďalšieho neformálneho vzdelávania formou stretnutí L3G – Lídri tretej generácie. Náplňou stretnutí sú diskusie so skúsenými lídrami rôznych organizácií a spoločenstiev mládeže, ktorí na príkladoch z praxe odovzdávajú svoje skúsenosti z oblasti vedenia ľudí a angažovania sa v spoločnosti. Výchovno-vzdelávací program pre členov organizácie sa ďalej realizuje v samotných spoločenstvách prostredníctvom pravidelnej a systematickej práce. Jednotlivé spoločenstvá vyu-

žívajú buď štandardizované kurzy (kurz Filip, kurz Alfa, kurz H2O a pod.), alebo si vedúci animátori vytvárajú vlastné vzdelávacie podujatia a námety na stretnutia, ktoré prispôbujú aktuálnym potrebám svojho spoločenstva. Všetky spomínané vzdelávacie programy sú založené na princípoch neformálneho vzdelávania: používame v nich vzdelávacie metódy ako napr. skupinovú prácu, riadenú diskusiu, dramatizačné metódy, interaktívne prezentácie, zážitkové metódy, reflexia a iné. Združenie kresťanských spoločenstiev chce reagovať na aktuálne výzvy práce s mládežou na Slovensku aj prostredníctvom programu UpGrade, ktorý predstavuje akési rozšírenie činnosti ZKSM. Obsahom programu sú vzdelávacie semináre, konzultácie a tiež osobné vedenie/koučing/mentoring, ktorými chceme spoločenstvám poskytovať konkrétnu pomoc a podporu, či poskytovať konzultácie v otázkach, s ktorými sa spoločenstvá reálne stretávajú.

Fenomén malých spoločenstiev je pre dnešnú dobu, v ktorej prevláda individualizmus a rozdeľovanie, znakom jednoty a spolupatričnosti. Do spoločenstiev v mnohých prípadoch prichádzajú mladí ľudia, ktorí nenachádzajú zázemie vo svojej rodine a nemajú priateľov. Naše spoločenstvá vedíme tak, aby vytvárali alternatívne zázemie, bezpečný priestor, prijatie a vedenie pre mladých ľudí, aby mladí ľudia našli a využívali naplno svoj potenciál pre osobný rast a rast spoločenstiev. V roku 2017 sa v ZKSM uskutočnil prieskum zameraný na zisťovanie dopadu aktivít spoločenstiev ZKSM na ich členov. Pri meraní interného dopadu sa zúčastnilo 1207 respondentov, členov ZKSM. Respondenti z každého kraja Slovenska boli zo 144 spoločenstiev ZKSM. Z výsledkov prieskumu vyplýva, že členstvo mladých v spoločenstvách ZKSM má výsostne pozitívny dopad na rozvoj mladého človeka a jeho sociálne začlenenie.

MONIKA TAKÁČOVÁ
ZKSM SPIŠSKÁ NOVÁ VEŠ

OBNOVA LESNÝCH SPOLOČENSTIEV V MAJETKU SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA

Pri potulkách prírodou, či už peši alebo na bicykli, napadne určite nejedného turistu, či sa vôbec v slovenských lesoch po spracovaní veľkoplošných kalamít spôsobených vetrom alebo podkôrnym hmyzom aj zalesňuje...

Povinnosťou všetkých vlastníkov lesov v SR je zalesniť plochu, ktorá je dočasne bez lesného porastu, najneskôr do dvoch rokov od vzniku holiny (podľa zákona o lesoch č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov). Na dodržiavanie tohto zákona dohliada štátna správa lesného hospodárstva od úrovne okresných úradov až po lesnícku sekciu na ministerstve pôdohospodárstva.

Znamená to, že už po dvoch rokoch môžeme vidieť na odlesnených plochách základ budúceho lesa?

Pri ideálnych podmienkach určite áno. Netreba však zabúdať na to, že zakladanie budúcich lesov neprebíha v laboratórnych podmienkach, a výrazne to ovplyvňuje počasie v čase zalesňovania a pôsobenie biotických a abiotických činiteľov počas prvých rokov. V mnohých prípadoch dochádza v prvom roku po zalesnení k poškodeniu sadeníc suchom, resp. lesnou zverou, a tak je nevyhnutné čo v najkratšom období vykonať tzv. opakované zalesňovanie. Dôležitým časovým intervalom je 7 rokov, čo je doba potrebná na zabezpečenie nového lesného porastu tak, aby už ďalšie opakované zalesňovanie alebo dopĺňanie nebolo nutné.

V médiách môžeme často počuť, že v posledných rokoch dochádza na území SR k výraznému odlesneniu a poklesu výmery lesov. Je to až také kritické?

Údaje uvádzané najmä v mienkotvorných médiách vychádzajú zo satelitných snímok a ich porovnanie s predchádzajúcim obdobím cca 10 rokov. Zabúda sa však aj na jeden nemenej dôležitý technický údaj, a to je presnosť komerčných satelitov. V tomto prípade je presnosť 5 metrov, to znamená, že skupiny stromov, ktorých plocha nepresahuje 25 m², resp. sú nižšie ako 5 m, neboli zahrnuté medzi lesné porasty. Jednoduché prirovnanie: dieťa do 15. roku života by sa nezapočítavalo medzi obyvateľov štátu, lebo nemá na to vek ani výšku.

Po veľkoplošných kalamitách v rokoch 2004 a 2014 došlo k výraznému odlesneniu najmä v podhorských a horských smrekových lesoch, no v súčasnom období sa na holinách nachádzajú z väčšej časti zabezpečené porasty, ktoré však uvedenú výšku dosiahnu v období o 5 až 10 rokov. Dôjde vtedy podľa tejto „zaujímavej“ metodiky k výraznému nárastu plochy lesov v SR? No, bohužiaľ, aj takto sa dá ovplyvňovať verejná mienka v neprospech určitej skupiny ľudí.

Kalamity postihli aj lesy v majetku spišského biskupstva. Aké územie zasiahli, a akú plochu počas jedného roka lesníci zalesnia?

V roku 2002, 2004 a najmä v roku 2014 sa prehnali územím Hornádskej kotliny v oblasti Kráľovej hole a Kozích chrbtov ničivé víchrice, ktoré výrazne ovplyvnili hospodárenie v biskupských lesoch. Zasiahnuté bolo územie troch lesných správ (Hranovnica, Spišské Bystré a Spišská Teplica) na výmere približne 8000 ha. Väčšia časť kalamitného dreva bola spracovaná hneď v roku 2014, žiaľ, po vetrových kalamitách takého veľkého rozsahu dochádza v nasledujúcich rokoch k premnoženiu podkôrneho hmyzu z dôvodu veľkého množstva atraktívnej

drevnej hmoty. Vysporiadať sa týmto nepriaznivým stavom je veľmi náročné a trvá to aj niekoľko rokov, počas ktorých dochádza na určitých územiach k odlesneniu väčších plôch. Ako však už bolo spomínané, ide o dočasný stav, keď sa postupne z holín s malými stromčekmi stávajú mladé lesné porasty, ktoré budú tvoriť základ budúcich stabilnejších lesov.

Po poslednej vetrovej kalamite v roku 2014 sa v nasledujúcich rokoch, t. zn. 2015 až 2017 zalesnilo v lesoch spišského biskupstva viac ako 1100 ha holín s počtom sadeníc prekračujúcim 3 milióny kusov.

Aký je podiel jednotlivých drevín na zalesnených holinách?

Smrek má zastúpenie 33%, buk 26%, smrekovec 23%, jedľa 7%, borovica 6% a javor 5%. Už z týchto údajov môžeme vidieť, že veľkoplošné smrekové monokultúry sú už minulosťou a nahrádzajú ich druhovo diferencované porasty. Netreba zabúdať ani na pomoc prírody, keď sa nám na tieto plochy dostávajú prirodzenou obnovou dreviny ako javor, breza, dub,

brest a jarabina, ktoré svojím opadom zlepšujú pôdne vlastnosti, mikroklimatické a vlhkostné pomery. Vhodnými pestovnými zásahmi môžeme ich podiel v lesných porastoch zvýšiť, a takto vybudovať lesy odolnejšie voči klimatickým zmenám a prírodným katastrofám.

Máte pre našich čitateľov nejakú zaujímavosť na záver?

Dňa 21. 6. 2018 sa v lesoch v správe spoločnosti PRO POPULO Poprad, s.r.o. uskutočnila exkurzia v rámci „Medzinárodného seminára lesných škôlkárov a pestovateľov“, ktorá sa zameriavala na prezentáciu škôlkarských technológií a ich uplatnenie priamo v lesoch spišského biskupstva. Výstupmi z tejto exkurzie a hlavne pohľadom na produkciu sadeníc v našej spoločnosti sa budeme venovať v nasledujúcom čísle časopisu „Kapitula“.

ING. TOMÁŠ HUTYRA
VEDÚCI VÝROBY PRO POPULO POPRAD, S.R.O.

JARNÉ ZALESŇOVANIE

SADENICA JAVORA HORSKÉHO

ZABEZPEČENÝ LESNÝ PORAST PO SPRACOVANÍ KALAMITY, KDE SMREKOVÚ MONOKULTÚRU NAHRADILO DRUHOVO DIFERENCOVANÉ SPOLOČENSTVO DREVÍN (BUK, JAVOR, SMREK, BREZA)

PRIRODZENÉ ZMLADENIE SMREKA VYTVÁRA BUDÚCI PORAST POD OCHRANOU MATERSKÝCH STROMOV

V LOKALITÁCH S NADMERNÝM VÝSKYTOM ZVERI JE PRE VYPESTOVANIE KVALITNÉHO A ZDRAVÉHO LEŠA NEVYHNUTNÉ VYBUDOVAŤ MENŠIE OPLÓTKY, KTORÉ MÔŽU SLUŽIŤ AJ AKO ZDROJ KVALITNÉHO REPRODUKČNÉHO MATERIÁLU

SVETLO MEDZI SVETLAMÍ

NARODENÁ 14. 7. 1928 VO VYSOKEJ NAD UHOM

RODIČIA: JÁN KOLESÁR, PRÍMENÍM HRUŠKA, A ANNA ROD. KUŠNÍROVÁ

MALA BRATA MICHALA

MATKA ZOMRELA, KEĎ ANKA MALA 13 ROKOV

ZOMRELA 22.11. 1944 POTOM, ČO SA ODMIELTA ODDAŤ SOVIETSKEMU VOJAKOVI. TEN JU ZASTRELIL.

Už ste niekedy pri cestovaní odbočili zle a tým ste si riadne predĺžili cestu? *Samozrejme, mnoho ráz, povieť si. Keď idem sám, až tak mi to neprekáža, že som zabľúdil. Čo sa bude človek hnevať sám na seba. Dôležitejšie je zapamätať si, že tadiaľto to už druhýkrát neskusíš. Naposledy sa mi to stalo na bratovej svadbe. Sobáš skončil, mladomanželia usmiati, fotky urobené. Už len dostať sa do sály a osláviť to. Mal som tú česť voziť ženichových rodičov. Nálada bola dobrá, veď stresy opadli. No zrazu si hovorím: *Počkať, som v dobrom pruhu? Kam ma to navádza tento výjazd?* A už sme sa viezli po diaľnici opačným smerom. No nič, ešteže v sále som mal na starosti modlitbu pred svadobnou večerou. Tak bez nás nezačali.*

Stačí malá nepozornosť, a môžeme ísť zle. Nielen na oslavu, ale aj v živote. Nesprávna cesta znamená nesprávny cieľ, nesprávny cieľ znamená nenaplnenosť a sklamanie. A smer si určujeme zväčša sami. Podľa čoho si ho v živote vyberáte vy? Čo vám hovorí rozum alebo kam vás ťahá srdce? Pýtate sa Boha, známych alebo to nechávate na náhodu? Väčšinou to bude asi zmes všetkých týchto vecí.

Zaujímalo by ma, podľa čoho svoje rozhodnutie urobila Anka Kolesárová 22. 11. 1944 v ten osudný večer, keď ukázala, že hodnoty, ktoré mala vpísané do srdca, boli silnejšie ako vojakove vyhrážky a násilie. Zbehlo sa to určite veľmi rýchlo. Nebolo nad čím rozmýšľať. Vojak bol surový a opitý, a ona slabá. Povedal, čo chce a čo sa stane, keď to nedosiahne. Bála sa? Určite áno. A strach spravidla núti člo-

OFICIÁLNY PORTRÉT BL. ANKY. AUTOR ZUZANA VERBOVSKÁ

veka vzdať sa, neriešiť, nebojovať. Anka však mala odvahu a vytrhla sa z jeho zovretia. Ide urobiť, čo jej vojak ešte dovolil. Rozlúčiť sa s otcom. Mohla zmeniť smer. Urobiť to ináč. Možno by prežila. Nespravila to. *Zbohom, apočko!* A potom prichádzajú slová, ktoré ja osobne u šestnásťročného dievčaťa veľmi obdivujem. Tieto slová presne ukazujú, aký smer si vybrala, pre čo sa rozhodla: *Ježiš, Mária, Jozef!* – zvolala. Sú to slová strachu? Nie. Slová sklamania alebo zlyhania? Nie. Slová nenávisti voči vojakovi? Ešte raz nie. Netuším, nad čím by som rozmýšľal ja v takej chvíli. Chcel by som byť aspoň trochu tak odvážny a priamy ako Ankiné slová. „Ježiš, Mária, Jozef!“ Akoby chcela povedať: *Zbohom, apočko, idem už domov. Odchádzam, no idem už k druhej rodine. Tej oslávenej. Viem, čo si teraz vyberám, ale je to cesta aj pre teba.*

A ja verím, že aj pre mňa, aj pre každého človeka. Rozhodnúť sa v pravej chvíli. Vedieť, kam to mám nasmerované a že to nie je pre mňa nutnosť, ale že som si to vybral. Jednoducho verím, že to stojí za to.

Zo svedectiev ľudí, ktorí si Anku pamätali, ma upútala ešte jedna vec. Zdieľanie lásky v ich rodine. Keď Anke zomrela mamka, hoci mala trinásť, musela prevziať zodpovednosť za všetky veci, ktoré robila predtým jej mamka. Bolo potrebné, aby to napriek ťažkej situácii doma bežalo ďalej ako pred-

tým. A tak Anka robila všetko, ako najlepšie vedela. Niektorí hovoria, že im až závideli. Čože? Takúto ťažkú situáciu? To určite nie. Ale ľudia veľmi vnímali, ako sa Anka snaží, aby to mali otec s bratom ľahšie, aby doma našli všetko pripravené tak, ako keď mamka žila. A naopak, oni sa veľmi snažili pomôcť jej. Priam z nich sršala žičlivosť. Ich dom, napriek náročnej dobe a okolnostiam, bol miestom zdieľania lásky, ktorú silno pociťovali aj tí, ktorí ich videli alebo k nim prichádzali. Je to trochu opak voči dnešnému individualizmu, ktorý mnohí žijeme vo svojich rodinách. Prílišný individualizmus môže priniesť síce veľký rast osobnosti, ale ak je prehnaný, môže smerovať aj k veľkému odcudzeniu v rodinách. Dobroprajnosť, žičlivosť, túžba urobiť šťastným toho druhého, je uzdravujúcou silou v rodinách aj v dnešnej dobe, a ak to má v našich vzťahoch klapať, určite by tam tieto hodnoty nemali chýbať.

Raz sme na jednom stretnutí hovorili o najnovších štúdiách, ktoré sa týkajú mladého človeka. Obraz, ktorý poukazoval na to, kde sa asi nachádza, bolo veľkomesto plné blikajúcich nápisov. Obchody domy, bary, diskotéky, štadióny, reštaurácie, zábavné parky a oddychové zóny. Všetko to láka. Mla-

dý človek tu stojí sám a nevie sa rozhodnúť, čo skúsiť skôr. A tak chodí z miesta na miesto a skúša, čo ho naplní viac. Paradoxom je, že stále čosi hľadá a neprestáva. Tragédiou je, že to nenachádza. A tak frustrovaný touto vlastnou skúsenosťou siaha po veciach, ktoré (aspoň zo začiatku) odmietal, lebo ich považoval za zlé. Ako mu pomôcť, keď on nevie, kam patrí a čo hľadá?

Ankin príbeh nás povzbudzuje, aby sme správne posúdili, pre čo sa rozhodujeme. Je svetielkom uprostred „veľkomesta“. Ukazuje, ako byť odvážny v správny čas. Hrdinstvo občas vyžaduje obeť. Ale stojí to za to.

Anka sa zachovala hrdinsky vďaka Božej milosti a vďaka tomu, že mala v sebe zakorenené hodnoty, pre ktoré verila, že sa oplatí obetovať aj život. Poznala smer. Ukázala nám, že cena čistoty tela a čistého srdca je väčšia, ako si uvedomujeme. Hoci sme uprostred blikajúcich lákadiel tohto sveta, je tu ešte svetlo, ktoré to všetko prežaruje. Stále sú tu značky, ktoré môžeme rozlíšiť, ak chceme. A ak vidíš značky, vidíš aj smer.

MATÚŠ REINER
ORAVSKÉ CENTRUM MLÁDEŽE, ÚSTIE N. PRIEHRADOU

FOTOREPORTÁŽ

Z DIAKONSKEJ A KŇAZSKEJ VYSVIACKY V SPIŠSKEJ KAPITULE

V mesiaci júni sa matka Cirkev vždy raduje, pretože do jej radov prichádzajú nové posily. Na Spiši to aj v tomto roku bolo tak. Vďaka Bohu, 14. júna 2018 sme dostali štyroch nových diakonov:

Šimon Bocko z Valaskej Dubovej

Anton Durčák z Novote

Adam Konkoľ z Novej Ľubovne

Milan Lupták z Liptovských Sliačov

Patrik Mitura z Vlkoviec

Ing. Miroslav Mudrík z Humenného

Andrej Ondrejka z Liptovských Sliačov

Martin Tešla zo Starej Ľubovne

Druhý stupeň kňazstva, presbyterát, prijali:
Jozef Gorčák z Lokce
František Ondrek z Beňadova

Martin Kováč z Istebného
Blažej Raška zo Zemianskej Dediny

FOTO: LUBOMÍR KRETT

KOSTOL DUCHA SVÄTÉHO V LIPTOVSKOM TRNOVCI

Obec Liptovský Trnovec leží v Liptovskej kotline a jej chotár sa tiahne od nížinných severných brehov Liptovskej Mary postupne cez lesné lokality až k Sivému vrchu v hlavnom hrebeni Západných Tatier. V nadmorskej výške to predstavuje zhruba 1200 m prevýšenia (hladina priehrady 566 m n. m. – Sivý vrch 1805 m n. m.). Do jej extravilánu patrí aj polostrovný výbežok Ratkovo – chránený areál s výskytom vzácných druhov drevín a útočisko vtáctva. Takáto pestrá geografická poloha predurčuje lokalitu

k jej všestrannému využitiu hlavne na vodnú a horskú turistiku.

Po konfesionálnej stránke ide o zmiešanú obec, preto sa tu nachádzajú aj dva kostoly. Moderný evanjelický postavený v roku 1925 a rímskokatolícky klasicistický z roku 1820 s patrociúniom Ducha Svätého, ktorý bol postavený z muriva staršieho gotického chrámu.

LUBOMÍR KALAVSKÝ

FOTO: LUBOMÍR KALAVSKÝ

LEVOČSKÁ PÚŤ 2018

Nedeľa 1. 7. 2018 – sv. omša o 14.30, celebruje **Mons. Anton TYROL**

PONDELOK 2. JÚLA

SLÁVNOSŤ NAVŠTÍVENIA PREBLAHOSLAVENEJ PANNY MÁRIE

9.00 modlitba sv. ruženca, liturgicky vedie **Mons. František DLUGOŠ**

10.00 slávnostná sv. omša, celebruje **Mons. Štefan SEČKA**, spišský diecézny biskup

13.00 sv. liturgia východného obradu o. **Vladimír SKYBA**, generálny vikár

16.00 modlitba sv. ruženca, liturgicky vedie **Tomáš TARČÁK**

17.00 slávnostná sv. omša, celebruje **Mons. Andrej IMRICH**, spišský emeritný pomocný biskup

SV. SPOVEĎ: v pondelok 2. júla od 8.00 hodiny do konca púte

Utorok 3. 7. 2018 – sv. omša o 17.00, celebruje **Mons. Jozef BIELAK**

Streda 4. 7. 2018 – sv. omša o 17.00, celebruje **František TRSTENSKÝ**

Štvrtok 5. 7. 2018 – **SLÁVNOSŤ SV. CYRILA A METODA**

sv. omša o 10.00, celebruje **Mons. Andrej IMRICH**,

spišský emeritný pomocný biskup

sv. omša o 17.00, celebruje **Mons. Jozef JARAB**

Piatok 6. 7. 2018 – sv. omša o 17.00, celebruje **Marek TOMAGA**

SOBOTA 7. JÚLA

9.00 – **FATIMSKÁ SOBOTA**, vedie **Amantius AKIMJAK**

10.00 – sv. omša, celebruje **Amantius AKIMJAK**

17.00 – **OTVÁRACIA ODPUSTOVÁ SV. OMŠA**, celebruje **Mons. František DLUGOŠ**

19.00 – sv. omša, celebruje **J. E. Mons. František RÁBEK**, ordinár ozbrojených síl a zborov SR

20.30 – sv. liturgia východného obradu **Mons. Ľubomír PETRÍK**

22.30 – *Koncert komorného speváckeho zboru ku cti levočskej Božej Matke*

NEDEĽA 8. JÚLA

Polnočná sv. omša za účasti mladých a novokňazov Spišskej diecézy
celebruje **Mons. Marek FORGÁČ**, pomocný košický biskup

1.30 – **Eucharistická poklona s procesiou**, vedie **Martin PASIAR**

3.30 – **pobožnosť Krížovej cesty**, vedie **Štefan BELKO**

5.30 – sv. omša celebruje **Martin FERENC**

7.00 – sv. liturgia východného obradu **J. E. Mons. Ján BABJAK SJ**,

prešovský arcibiskup a metropolita

8.30 – **Modlitba radostného sv. ruženca** liturgicky vedie **Samuel ŠTEFANIDES**

10.00 – SLÁVNOSTNÁ ODPUSTOVÁ SVÄTÁ OMŠA

celebruje **J. Em. Kardinál Gerhard Ludwig MÜLLER**,

emeritný prefekt Kongregácie pre náuku viery

SV. SPOVEĎ: v sobotu 7. júla od 8.00 hodiny až do skončenia púte

STAŇTE SA NAŠÍM PRISPIEVATEĽOM

DEJE SA VO VAŠEJ FARNOSTI ČI V SPOLOČENSTVE NIEČO PODNETNÉ?

DAJTE O TOM VEDIEŤ!

NAPÍŠTE NA CASOPIS@KAPITULA.SK.

AK CHCEŠ DOSTÁVAŤ ČASOPIS PRIAMO DO SVOJEJ SCHRÁNKY,
DAJ NÁM TO VEDIEŤ NA CASOPIS@KAPITULA.SK

[NÁJDETE NÁS AJ NA FACEBOOKU](#)